

2 Timoteo

Pauloje Timoteogât akmâ Anutu ulilanjep.

¹ O galane Timoteo, Paulo nâ Yesu Kristo yâkgât Aposolo. Anutu je emelâk Yesu Kristogât manman âlepnej makmâ hâriepgât nâ Aposologât âi niñep. ² Timoteo nune nanne dâm gogondân gângât kulem ire kulemgoginjdân. Anutu Ewenenje akto Kembu nenne Yesu Kristo yâknej damunge akmâ han kalem akmâ tân gugum okot nângâginbela biwige gembo sânduknej akbiâp.

Pauloje Timoteo kârikje kilepgât Anutu me-paimje miep.

³ Bâgilupnande han kau akmâ Anutugât lau lokoyi yâk yeñgât Anutu nângajmâ han kau akmâ Anutugât lau lokoman. Yâk hokboâk hokboâk gângât akmâ mepaimje agajmâ ulilanjman. ⁴ Amâ uliknjân indem tâgâiaik humo agen aregât nângâm âmâ hilâm hândâk nângâ gjjmâ gektere heroje maroje miawakniñâk dâm mandân. ⁵ Akto nângâginjdân ainâk gai deige Rosi akto memege Eunike Kristo nângâjinbela yetgât biwi kat kat nângân are hâtikom gângâlân gai yendâp hain nângân. ⁶ Aregât nâ nângâginmâ makbe. Nâ bâtne kautgân katere Anutu je wâtnej gjep are nelâmgijnbopgât utungomenâ utunjeâk miawakginjbiâp. ⁷ Amâ Anutu je wâtnej nengimap amâ hamewakmâ manbaengât bo nengiep. Kârikje olop akto han kalem olop akto han biwi damun aknegât nengiep. ⁸ Aregât gâ

Kembunenjaet pat makmâ hulañdâm aŋun bo aŋgiwen. Akto nâ yâkgât akmâ tâknej hikonekbiâ lope kâlegen talân nângât akmâ aŋun bo aŋgiwen. Gâ Anutuŋe kâriknej giŋbiap nâ hâk hilâlâm nângâman a hainâk akmâ pat âlepgât dengât akmâ hâk hilâlâm kaknân manben. ⁹ Yâknej meŋâlenenekmâ den patnej âlepnejande oloŋnenegep. Are âmâ ulikŋân tâmbâŋe dondâ Yesu Kristogât akmâ han kalem akyenjywian dâm makmâ hâriep. Makmâ hârem manmâ gambo nen miawakmâ mandenje âi nenje me agak meme nenjaet bo akmâ ikiŋaet han watmâ potat nenekmâ heŋgem nenguep. ¹⁰ Amâ ulikŋân tâmbâŋe nângâm heŋgemgombo yiep. Dâ bunje sop ire Yesu Kristo heŋgem nengumapnej miawaktoân Anutugât han kalemje miawaknengiep. Akto Yesu Kristoŋe momogât kâriknej kondo mondo den pat âlep areknej mem manman kâriknej akto pagaleŋân manbaengât miawaknengiep.

Pauloŋe pat âlepgât âiâŋ hâk hilâlâm humo nângâep.

¹¹ Akto Anutuŋe den pat aregât akmâ nâŋe makyenjwiangât Aposolo âi membiangât akto Kristogât keiŋe hekatyenjwiangât âi niŋep. ¹² Âi niŋdo nâ aregât akmâ hâk hilâlâm kaknân manman. Nâ nâŋgaŋmâ heŋgemgomangât yâkgât han lâuwâ bo manman. Bo. Nâ hin nâŋgâm kârigeman. Yâk kâriknej olop manmâ gam âmâ agak memene âlepnej damun akniŋdo sop humo are miawakbiap. ¹³ Den bunje aregât dâpnej hekat giŋâŋ areâk kendetben. Are âmâ Yesu Kristo nâŋgaŋmâ hangande hikom kinmâ hain akben. ¹⁴ Akto Heak

han biwi nenjân manmap yâkje den bunjaet
keiñe giñep are pañâk mem yaiwâk damun akmâ
manben.

Onesiporoje âmâ Paulo tângom malep.

¹⁵ Galane, galalupne hârok Asia hânân manmai yâkje hepun nekmâ meteyi, are nângâen. Yâk yençât hutyenjân âmâ Pigerô akto Hermogene hepun negiat. ¹⁶ Kembuñe Onesiporogât ginbailupje han kalem akyençigiapgât ulilañdân. Amâ hingât. Tembe lokoñe hiko negi ain Onesiporo arekje bo hâkâñ akniñjmâ kambiamne owâiâkgât tân nugum malep. ¹⁷ Hain akmâ âmâ Roma kepian togom undâgât niñmâ kârikje akmâ penâniñep. ¹⁸ Aregât Kembuñe sop humoân han kalem agançbiapgât ulilañdân. Onesiporo arekje Epeso hânân gai hoñ bawa âi humo akniñep are gugak ekmâ nângâen.

2

Timoteoje Yesugât âiân bugâ koko kârikje kilâkgât magep.

¹ O galane Timoteo, Yesu Kristoñe han kalem akmâ okot nângâ giñmâ damunge akmap aregât nângâm biwigân katmâ biwige kepeimbo hamep bâlâk âi memben. ² Akto luâk âmbâle biwirâ yâk yençât dewunyenjân den dâtâñe makgiñân are âkâ hainâk luâk bikje Humogât dâp tâlimai den are makyençgiwen. Makyençgimenâ arim yâkâ hainâk den are potatmâ luâk bikje bikje makyençgim kepilâwai. ³⁻⁴ Gâje tembe loko yâk yençât agak meme ya nângât are. Yâkje humoñande wan

me wangât dâmbo emetgât me kalamgât me gin-bailupnje are yengât bo nângâm ikiñe ukenje hep-unmâ hâk hilâlâm nângâm lauñe lokomap. Aregât gâ dop hainâk Yesu Kristogât akmâ yâkgât tembe lokone akberâm hâk hilâlâm nângâm bo hâkâñ akben. ⁵ Luâk siâ hilip agu agu âi mem âmâ luâk humoñe den makmâ hâriep den are bo lokomaiñe âmâ hâuñe bo membiap. ⁶ Âi kalamgât âi humo mem hâk hilâlâm nângâmapnje sot bunñe mem nendo ârândâñ akbiap. ⁷ Humoñe han biwige mem kepikto aregât den yu kulemgoân ire hok-boâk hokboâk aregâlâk nângâm potatmâ kotgâm manben.

Yesu Kristo nângâm kârigeajmâ yâkgât âiân kârikje kinbaen.

⁸ Yesu Kristo nângajmâ manben. Yâk Daw-idigât kâmolân gâtñande momonjânba golâ akmâ agalep. Aregât dop hainâk yâkgât den pat âlep hain makman. ⁹ Pat âlep den aregât akmâ hâk hilâlâm umatñe nângâman. Hâk hilâlâm nângâm âmâ luâk bikjande nâ bâleñe meme luâk hainare hiko nekbiâ tatman. Dâ Anutugât den amâ bo hikombiâ kârikjeâk miapñân tatmap. ¹⁰ Aregât nâ hâk hilâlâm âi hârok are Anutuñe yenjgonmâ makmâ katyegep yâk yengât akmâ akman. Yâk âmâ Yesu Kristoñe heñgemgoyekto pagaleñe manman kârikje manmâ âgâwaigât âi mem hâk hilâlâm nângâm âmâ bo hâkâñ akmâ hepuman. ¹¹ Den hin yendâp amâ bundâk. Yâkgât momoân dewatiyiongât manman âlepñân gai hainâk dewatiwaen. ¹² Yâkgât akmâ hâk hilâlâm nângâm âgâwaengât yâk olop hânñe hânñe luâk âmbâle

damunyeṇe akbaen. Dâ muneṇ agan̄baen âmâ yâk gai hainâgâk muneṇ aknengiwiap. ¹³ Gârâmâ yâknej ikiṇe den lau bo lokowiapgât dop bo yendâpgât nenje nângâjdenje yeuknej akbiawân yâknej nengât akmâ ikiṇe denje watmâ kârigemap.

Âi luâk bunje areknej amâ Kembugâlân kotnej tatbiap.

¹⁴ Timoteo gâje den are nelâm yen̄giwopgât makyen̄gim heŋgemgowen. Hain akmâ Anutugât meteṇjân den yânjene bunje bo areknej luâk âmbâle gulip milip yen̄gumap den are bo magan̄gi goan̄gi akbaigât makmâ hârem kârigem kinben. ¹⁵ Anutuṇe nângâgiṇdo ârândâj agâkgât hanoko akmâ manben. Hain akmâ âi luâk siâjene luâk humon̄jaet den lokombo nângâmbo ârândâj akto bo aŋun aŋgimap dop hainâk akmâ den bunje dopnâj makmâ manben. ¹⁶ Dâ den yânjande luâk âmbâle kewuguyekmâ olonyekto Anutugât nângâmbiâ yânjene akmap den are bo nângâm âmâ hamiajnâ panben. ¹⁷ Hiangi den yeŋjande diwi metnej hainare akmâ sambelewiap. Luâk hainare yâk yen̄gât hutyeŋjân âmâ siâ Heminaio akto siâ Pileto manmandat. ¹⁸ Lâuwâ areknej den bunje hamiajnâ hin dâm mandat, “Nen momon̄jânbâ agatbaen dâyi âmâ emelâk agalion.” hain dâm makyen̄gimbela denyetŋande luâk âmbâle biknej uliknjân Kristo nângâni yâk gulip koyen̄gim mandat. ¹⁹ Gârâmâ Anutuṇe kât hambo humo kâriknej kato giep akto kâriknej akmâ kindâp aregât tirip kulemjene hin yendâp, “Kembuṇe ikiṇe luâk âmbâle dâtâjē heŋgemgomap.” Akto siâ hin,

“Kembugât kot konmâ manmai hâroknej bâleñje hamianjbei.”

20 Opmân humoân amâ kondo goli akto siliwa mânjgi mânjgiñe areâk bo lâwinje akto hânje mânjgi mânjgiñe are hârok tatâp. Kondo biknjân siâ me siâ âlepnej gewiap. Dâ kondo biknej yânjân siâ me siâ yânjande gewiap. **21** Aregât dop hainâk siâne bâleñje siâ me siâ are hâkâne dâmbo biwi nânjgâ nânjgâne kau kau akto opmân amboñande makmâ imâ nânjgât dâtâne dâm mem mando arekjne âi âlepnej keiñje keiñje membiap.

22 Luâk âmbâle siganje egâliaj bâleñje akmai aregât hamewakben. Hamewakmâ âmâ hanyenje âlepnej akmaiñje Kembu ulilañmai yâk olop agak memo âlepnej membiâ Anutuñe yekto huraguâkgât akto biwi kat kat humo yeyeñgiâkgât akto han kalem agañgi goañgi akbiâ biwiyeñje sândugeâkgât kâriknej akmâ manbei. **23** Hanân gege den kopajje akto yânje are hâkokowen. Amâ luâk âmbâle hain makmâ papalakbiâ âmâ den bunje bo miawakmap are nânjgât. **24** Kembugât hoñ manman luâknej makmâ den kaknjân magañgi goañgi bo akbiâp. Yâk luâk hârok gala akyenjgim mitigât den owâiâk makmâ yeñgiwiâp. Dâ añañje kuk agañbiâ âmâ dowâk kugân bo akyenjgiviâp. **25** Hain akmâ luâk âmbâle biknjande den gulip sambeleâk dâm makmai are yeuknjân makmâ miwindik yekto Anutuñe ikiñjak biwiyeñje mem gembo âmâ biwiyeñje purik kato den bunje are nânjgâwai. **26** Akto hanyenje pâronj âgâmbo Hiañgi Amboñande ikiñje den lokonjetgât hamî komân hâwâtyekto gembia meyegep are hârem panbai.

3*Sop bo akbiapgât den.*

¹ Galane Timoteo, gâ hin nângâwen. Sop humo ewumâk akmâ tâlâguwerâmbo âmâ umatne hamepne olowâkne miawakmâ sambelewiap. ² Sop ain luâk hin arekne manbai. Yâkne yengâlâk nângâmbiâ âgâmbo puligât egâliajñmâ agat agatne akmâ hâk mem agatmâ luâk âmbâle sârekyeñgum makmâ meme ewegât den kom hâkâj yekmâ han kalem bâlâk wan me wan Anutuñe ekto ârândâj akmap are hâkâje akmâ panbai. ³ Akto areâk bo. Yâkne okot bo akyeñgim âmâ dosa mem manmâ ele omai. Akto han muneñ akmâ bugâ koko, siâ me siâ âlepne hâkâje akmâ ⁴ hanân gege hanâk hanâk manmai. Akto âgâ âgâje akmâ hâkgât egâliaj humo mem manmâ âmâ Anutu bo mepaimne memai. ⁵ Akto hâkne miti luâk tirip mem manmâ miti kârikne bâlâk mem manmai yâk hamiyenjiwen. ⁶ Luâk ya maktân are yengâlânba biknjande tik panmâ yonjâk yonjâk manmai. Hain manbiâ âmâ âmbâle nângâ nângâyenê gulip arekne dosayenæt umatne are nângâmbiâ umatne akto egâliaj bâlenje akmâ horat gorat akmâ ⁷ den bunje bo peniajmai, âmbâle hain arekne luâk yonjâk manmai yâk yengât den nângâmbiâ mem yeukne mângi yekmâ olon yekmai. ⁸ Tâmbâje dondâ Yane akto Yambere yâkne Mosegât den koyiat. Luâk ya maktân hainâk den bunje mem bâliwerâm âmâ hanyenê gulip akto biwi kat katgât pat hiañgim mem manmai. ⁹ Yâk hain manmaigât sambelem humo akberâm âmâ pâpkombiâ hârokne ekbai. Yane akto Yambere yâk yetgât nângâ nângâyetne

gulip hâroknej egi dop hainâk luâk ya maktân yâk yenjât nângâ nângâ yeje gulip are hâroknej ekbaen.

Paulo umatje keiñe keiñe miawaganep.

¹⁰ Gala, gâ olop manmaetgât âmâ nângât pat ekmâ metien. Nângât den dâtne akto manmannaet âi meman, Kristo nângajmangât han kalemnaet, kârikñene a hârok ekmat. ¹¹ Akto gasalupnande nugum hâk hilâlâm niñmâ gasa nekmai are akto Antiokia kepian, Ikonioñ kepian akto Listera kepian gasa nekmâ hâk hilâlâm akniñbiâ umatñân malân akai egen. Dâ Kembuje hanâk dâm umatje hârok ainba mem kotgâ negep. ¹² Aregât luâk bikñe gai Yesu Kristogâlân dewatim kinmâ mandenne Anutuñe nenekto huraguâk dâmbiâ âmâ gasalupyenjande hâk hilâlâm yenjiwai. ¹³ Hâk hilâlâm yenjim âmâ hiañgi âi are mem maine bâlim heñgemgowai. ¹⁴ Dâ gâmâ den makgiñmâ kepilâgezion are lokom manben. Akto nen makgiñion gai nângânengim heñgemgowen.

Anutugât denjaet keiñe.

¹⁵ Gâmâ nanañgânbak miti kulem are oyanjmâ nângâm heñgemgom manmâ gaen. Arekjnej hange mem pagalembo Yesu Kristo nângajmenâ meñâleak giñep. ¹⁶ Akto miti kulem hârok amâ Anutugât Heakñande makto kulemgoyi are oyanjmâ nângâenje mitigât keiñe hekat nengimap. Akto biwi nenjân tuk tuk ewumbo dosa nenje miawakto makmâ miwindik nenekmap. Akto manman ârândângât dâp hekat nengimap. ¹⁷ Hain aknengim mem owâi nenekto nen Anutugât luâk

bunje akmâ henjemo henjemo âi keiñe keiñe
are âlepne peniañbaen.

4

Paulo mombian dâm Timoteo den umatne magajep.

¹ Nâ Anutugât meteñân akto Yesu Kristo miawakbiap sop ain luâk golâ me momoñe damun nenne akbiapgât den âiân katnekmâ potatnenekbiap yâkgât meteñân makgiñdere nângâ. ² Hokboâk hokboâk mitigât den makyençiménâ bikñande denge hâkâñ akbiâ âmâ âsiyekmâ hâwâtmâ makyençigiwen. Hokboâk hokboâk bâleñe yeñe miawagâk dâm makyençiménâ den kârikñande biwiyeñân ewuwiâp. Makmâ miwindik yekmâ aregât âiñe yeukñân hâkâñ bâlâk memben. ³ Maleine sop siâ miawakto âmâ luâk âmbâle bikñande mitigât den are nângâmbiâ yânje akto hâkâñe dâwai. Hâkâñe dâm âmâ luâk siâñe den yânje makyençimbiâ nângâmbiâ humo akbiap areâk nângâmâk manmâ luâk hain areâk oloñyekbiâ kâmot humo akbai. ⁴ Humo akmâ âmâ den pat âlep bunje are hamiañmâ bem patne areâk mem manmâ nângâmbiâ humo akbiap. ⁵ Dâ gâmâ sopje ârândâñ hange kârigembo ârândâñâk manben. Bo duwuñ akben. Hâk hilâlâmje kakgân âgâmbo kârikñe akmâ bo hâkâñ akben. Pat âlep den are makmâ sambelewen. Akto dengât âi gjijion are kârikñe akmâ memenâ bunje miawakgiñbiâp. ⁶ Dâ nâmâ nângât manmanje emelâk manmanne sumbe hinare dâm kâiakberâmbo sumbegât

akberâm aktân. Nâ mombiangât sopnejew ewumâk aktâp. ⁷ Akto bugâgât agak meme âlepnejew mem metere âlepnejew agep. Akto dâp pirâm tâlim gam malân aregât horat bâinjângen emelâk togoân. Akto Kristogât den pat bunje are pañâk mem âmâ bo mesokmâ gan. ⁸ Aregât himbimgât egâliaj nânjât pat dâtâje yendâp are maleine sop humoân Kembu makmâ kotgâ kotgâ yâknejê ârândâjâk niñbiap. Amâ nâ konok bo. Kembunjue togowiap are lâmgom manmai luâk âmbâle are nen hârok nengwiap.

Luâk biknjande Paulo hepunbiâ ikinjeâk talep.

⁹ Gâ hâgân kâlâwân akmâ dowâk nânjâlân togowen. ¹⁰ Amâ Demanje hângât siâ me siâgât nânjâmbo humo akto hepun nekmâ Tesalonike kepian ariep. Dâ Kereske Galatia hânân ariep. Dâ Tito âmâ Dalimatisa hânân ariep. ¹¹ Ire in net Luka olop netneâk mandet. Togowerâm âmâ Mareko nâ âigât âlepnejew tân nugumapgât kewugumenâ olop togowiandat. ¹² Tikiko âmâ hungunajdere Epeso kepian ariep. ¹³ Akto togowerâm âmâ dâpgât hâk pekenej Troa kepian Kapo yâkgât emelan katere talep are menijmâ togowen. Hain akmâ kulem esennejew yânnejew akto soñgo hâknejew kulem siâ tatâp are olowâk menijmâ togowen. Dâ soñgo hâknejew aregât nelâmgijñbop.

¹⁴ Umbâ akto siâ siâ kâriknejew mânjimap luâk kotnejew Alesande bâlenejew dondâ niñep. Aregât maleine Kembunjue hâunje wañbiap. ¹⁵ Den nennejew dondâ mem ge kalep aregât ekmâk hamep akben.

¹⁶ Den âiân ulik gulik katnegi sop ain galane siânejew dengât bo tânnuguep. Bo dondâ. Hârok hepun

nekmâ meteyi. Yâk yengât dosayerje bo tatmâ yembiapgât ulilanjdân. ¹⁷ Dâ sop ain Kembuŋe nâŋe Yuda luâk bo manmai hârokhe makyenŋire nâŋgâm meteŋjetgât tânnugum mem kârikhe mân̄ginegep. Hain akmâ soŋgo metje laiongât lauŋjânba mem kotgâm negep. ¹⁸ Kembuŋe bâleŋje ire me are aknini aregât tân nugum himbimgât pagaleŋân katnekbiap. Yâkgâlân kot humo yem âgâwiap. A bundâk.

Den bâiŋe.

¹⁹ Nâ Pirisila akto Akuila akto Onesiporo ginbailupje hârok nâŋgâ meteyenŋiân are makyenŋiwen. ²⁰ Erasto Korinti kepian hepundere malep. Dâ Tropimo kundat akto Miletê kepian hepulân. ²¹ Gâ tânâk sopŋe boâk miawaktoân dowâk togowen. Eubulonje nâŋgâ giŋdâp. Akto Puden, Lino akto Klaudia akto Kristogât kâmot hârokhe hainâgâk nâŋgâgiŋdâi. ²² Kembuŋe otnege olop manbiap akto Anutugât han kalemje gâŋgâlân yem âgâwiâp. A ulilanjdân.

Yusugât Pat Âlep Den
The New Testament in the Timbe Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Timbe long Niugini
copyright © 1987 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Timbe

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 31 Aug 2023

03f82704-6ad1-5094-a78e-e240d9f2d4f8